

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil umanist, arte

27 martie 2024

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

PROFIL UMANIST – 100 de puncte

Citește textul propus și realizează următorii itemi:

Doina: Mata nu gustai versurile lui?

Tudor: Se întâmpla să-mi placă și mie câte unul, dar nu ca să leșin! Mă rog, cuvinte frumoase, sunătoare, mă laudam și eu când venea vorba că, uite, am fecior care lucrează poet la Chișinău. Din primăvară în primăvară, când eram invitat la concursul coral republican, ca fiind unul din cei mai buni cunoscători ai cântecelor populare, mă întâlneam pe acolo cu Mary Nikolaevna, că era și ea invitată, ca un mare specialist, și odată, întâmplător, ne-o văzut Mihai acolo împreună. Nu zic, ar fi fost mai bine să nu ne vadă, dar, ce să-i faci, ne-o văzut. Amu, mi-am zis, o să mai tacă vreo zece ani, dacă nu, că m-o lovit, demonul...

Doina: Te-a lovit?!

Tudor: M-a lovit când îmi era viața mai dragă, m-a lovit, că uite, de-atunci, cu inima...

Doina: Totuși e sângele matală și cartea cea veșnică zice: părinții să-și ierte copiii în ceasul greu al judecății.

Tudor: Dacă nu, că chestia asta nu a fost dintre cele ce se iartă. *(După o lungă pauză.)* Adun într-o seară niște prieteni la masă. Ne așezăm la masă, da pe dulap stătea o farfurie neagră. De cum Mihai a terminat universitatea și a intrat la radio Chișinău, am cumpărat o farfurie neagră și am pus-o pe dulap, că, zic, să steie colo și să cânte, din când în când îi voi auzi glasul... Atunci, cu musafirii ceia, uitasem de radio, dar îi face Maria legătura și deodată răsare în casă vocea lui Mihai cu o poezioară despre un pui de stejar. Și venea glasul cela atât de plin, atât de curajos, că musafirii mei au înțepenit cu paharele în mână. Odată poezia terminată, eu nu-mi pot ține mândria și zic: e Mihai, fecioru-meu... Dar, după o mică pauză, crainicul face de pe dulap: „Ați ascultat un ciclu de versuri semnate de poetul Mihai Cosașu”. Musafirii se uită mirați la mine, știindu-mă de „Mocanu”, eu cat mirat în jur – ce „cosaș”, tovarăș, că noi de când lumea strângem grâul cu combina! Iar satul a prins a vui că, iaca, s-o lăsat de părinte, și-o luat numele de familie al măicii sale...

Doina: Dar n-a luat numele unui dușman de-al dumatăle, a luat numele de familie al femeii care i-a dat viață.

Tudor: Hei, că una-s Mocanii și alta-s Cosașii! El nu că pe mine, el tot neamul nostru l-a jignit!

Doina: La urma urmei ai încă trei băieți care îs toți Mocanu...

Tudor: Ce folos, dacă Dumnezeu nu i-o înzestrat cu daruri deosebite! Azi cine nu are dar ceresc – nu-l știe nimeni, și băieții iștia mi-s cunoscuți mai mult aici în sat, pe când Mihai – în toată Moldova, ba chiar și dincolo de hotarele ei...

Ninge, ninge de nu se vede nici în cer, nici pe pământ.

Totul e alb, totul e zăpadă, și din albeața ceea se desprinde vocea poetului:

*Frunza stă și nu mai pică,
Și tot stă de-un an și-o vară,
Nu se plânge de nimica
Și nici zice că o doare.*

*Dar prin dunga ei amară
An de an vor tot doini
Cei de-au cunoscut stejarul,
Cei de nu-l vor mai găsi...*

(Doina de Ion Druță)

Nr.	Item	Punctaj	
1	<p>Rescrie, din lista propusă, un sinonim contextual adecvat pentru lexemul <i>mândrie</i> din secvența: <i>Odată poezia terminată, eu nu-mi pot ține mândria și zic: e Mihai, fecioru-meu...</i>, argumentându-ți alegerea într-un enunț. <i>Demnitate, onoare, trufie, orgoliu, fală, semeție, frumusețe, strălucire, aroganță, ifos, îngâmfare.</i> <u>Sinonimul ales:</u> <u>Argumentarea:</u></p> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
2	<p>Ilustrează, în câte un enunț, un alt sens decât cel din text al cuvintelor: <i>a lovi, voce.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	<p>Scrive, din memorie, un vers/o strofă din lirica românească, în care este prezent un simbol vegetal, indicând titlul și autorul textului.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
4	<p>Include în enunțuri dezvoltate două expresii sau locuțiuni care conțin lexemul <i>nume.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5	<p>Rezumă, în text coerent, esența fragmentului subliniat.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
6	<p>Explică, în 2-3 enunțuri, starea eului liric, exprimată în versurile citate în text.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

7	<p>Analizează, în text coerent de 5-6 rânduri, sugestia contextuală a unei figuri de stil din versurile citate în fragmentul dat.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
8	<p>Schițează, într-un text coerent de 6-7 rânduri, portretul moral al personajului Tudor Mocanu, indicând două trăsături de caracter și susținându-le cu câte un exemplu din fragment.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
9	<p>Comentează, într-un text coerent de 8-10 rânduri, motivul literar al paternității în textul dat, în raport cu același motiv dintr-un alt text din literatura română (numește textul și autorul, citează din textul ales).</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
10	<p>Interpretează, în două enunțuri dezvoltate, valoarea stilistică a semnelor exclamării din replica personajului: Tudor: <i>Hei, că una-s Mocanii și alta-s Cosașii! El nu că pe mine, el tot neamul nostru l-a jignit!</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

11	<p>Exprimă, în spațiul rezervat, un punct de vedere cu privire la importanța numelui pe care îl primești și pe care urmează să-l porți cu demnitate.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
12	<p>Meditează, în text coerent de 6-7 rânduri, asupra afirmației din replica lui Tudor Mocanu: <i>...am un fecior care <u>lucrează poet</u> la Chișinău.</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
13	<p>Argumentează, în două teze (raționament + exemplu), apartenența textului la genul dramatic.</p> <p>(1)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <p>(2)</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
14	<p>Elaborează, în spațiul rezervat, o invitație pe care o vei adresa colegilor tăi, valorificând datele legendei: „Te numești Tudor/Tudorița Frunză. Ești elev/elevă în clasa a XII-a a Liceului Teoretic <i>Mihail Sadoveanu</i>. Organizezi, în incinta bibliotecii școlare, un recital de muzică și poezie cu genericul: <i>Doinele care ne înveșnicesc</i>. Evenimentul va avea loc pe data de 26 aprilie 2024, la ora 15:00.” Vei semna invitația.</p> <p style="text-align: center;">INVITAȚIE</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4 5 6 7	L 0 1 2 3 4 5 6 7

